

SARAH DUNANT

Schoonheid en schande

Vertaald door Petra C. van der Eerden

ORLANDO
uitgevers

I

11 augustus 1492 – Rome

De dageraad trekt als een paarsblauwe kneuzing langs de nachthemel omhoog, als vanuit het paleis een raam wordt opengegooid en er een gezicht verschijnt, de trekken vervormd door het flakkerende licht van de toortsen onder het venster. Op de piazza is het garnizoen soldaten dat de rust moet bewaren, in slaap gevallen. Maar de soldaten ontwaken al snel als de stem luid schalt:

‘We hebben een paus!’

Binnen is de lucht zurig van het zweet van oude lijven. Rome is in augustus een stad van drukkende hitte en dood. Vijf dagen lang hebben drieëntwintig mannen opgesloten gezeten in een grote kapel die meer aanvoelt als een kazerne. Stuk voor stuk zijn het mannen met status en rijkdom, gewend om van zilveren borden te eten, met tien bedienden die hen op hun wenken bedienen. Maar hier zijn geen klerken om hun brieven te schrijven en geen koks om banketten te bereiden. Hier, met slechts één knecht om hen te kleden, eten de mannen sobere maaltijden geserveerd door een houten luikje dat dichtklikt als het laatste bord uitgereikt is. Het daglicht glipt naar binnen door kleine raampjes hoog in de muur en 's avonds flakkeren talloze kaarsen onder het tongewelf, dat beschilderd is met lucht en sterren, schijnbaar zo wijds als het firmament. Ze bivakkeren continu in elkaars gezelschap, dat ze alleen mogen verlaten voor de officiële taak van het stemmen of om hun behoefte te doen, en zelfs op de latrines gaat het werk door; onderhandelingen en overredingen overstemmen het urinegedruppel van mannen op leeftijd. Als ze eindelijk te moe zijn om verder te praten, of om Gods hulp willen vragen, mogen ze zich terugtrekken in de cellen: een reeks provisorische hokjes opgesteld langs de muren van de kapel, met daarin

een stoel, een tafel en een veldbed om op te slapen: een soberheid die zonder twijfel moet herinneren aan de beproevingen van heiligen in spe.

Maar heiligen zijn tegenwoordig schaars, vooral binnen het roomse college van kardinalen.

Op de ochtend van 6 augustus werden de deuren vergrendeld. Tien dagen eerder was paus Innocentius VIII na jaren van chronische kwalen eindelijk bezweken aan de uitputtende pogingen om in leven te blijven. In hun vertrekken binnen het Vaticaan hadden zijn zoon en dochter geduldig afgewacht tot ze aan zijn bed geroepen zouden worden, maar zijn laatste ogenblikken waren voorbehouden gebleven aan kibbelende kardinalen en artsen. Zijn lichaam was nog warm toen de verhalen zich als putlucht door de straten begonnen te verspreiden. De wolvenmeute van ambassadeurs en diplomaten ademde de geruchten diep in en ze stuurden hun eigen versie in de zadeltassen van snelle paarden het land door: verhalen over hoe het lichaam van Zijne Heiligheid er verschrompeld bij lag, ondanks een lege flacon bloed, getapt uit de aderen van Romeinse straatjongens, op voorschrift van een joodse arts die had gezworen dat dit de paus het leven zou redden; hoe diezelfde leeggebloede jongens reeds als visvoer op de bodem van de Tiber lagen, terwijl de arts nog bezig was de stad te ontvluchten. Boven het pauselijk beddengoed was de gunsteling van de paus, de opvliegende kardinaal Della Rovere, intussen zo druk aan het bekvechten met vicekanselier kardinaal Rodrigo Borgia, dat geen van beiden merkte dat Zijne Heiligheid niet meer ademde. Wellicht was Innocentius gestorven om aan het lawaai te ontkomen: ze hadden immers al jaren ruzie.

Natuurlijk moet iedereen in zo'n web van roddels zelf uitmaken wat hij gelooft, en verschillende vorsten nemen hun nieuwtjes, net als hun vlees, meer of minder sappig tot zich. Hoewel maar weinigen zullen twijfelen aan de scherpe klauwen van de kardinalen, zullen anderen zich verwonderen over het bloed, aangezien de hele stad weet dat Zijne Heiligheid al wekenlang alleen leefde van de melk van een min die vlakbij in een zijkamer geïnstalleerd was en per kopje betaald werd. Dat is nog eens een mooie manier om naar de hemel te gaan: dronken van de smaak van moedermelk.

Wat betreft het daaropvolgende conclaaf, welnu, de enige veilige

voorspelling is dat de uitslag onmogelijk te voorspellen valt. Dat en het feit dat de keuze van de volgende vertegenwoordiger van God op aarde even sterk bepaald zal worden door omkoperij en protectie als door vrome kwalificaties voor de positie.

***

Als de uitgeputte kardinalen zich aan het einde van de derde dag terugtrekken naar hun cel zit Rodrigo Borgia, de pauselijke vicekanselier en kardinaal van het Spaanse Valencia, van het uitzicht te genieten. Boven de prachtig, geschilderde draperieën op de muren (nieuwe kardinalen willen nog weleens proberen de gordijnen open te trekken) prijkt een tafereel uit het leven van Mozes: Jetro's dochters liefelijk en fris, de krullen in hun haar en de kleur van hun gewaden stralend, zelfs in het kaarslicht. De Sixtijnse Kapel kan zich beroemen op zestien van dergelijke fresco's – tafereelen rond Christus en Mozes – en wie genoeg invloed heeft, mag kiezen waar in de cyclus van schilderijen hij zijn cel wil hebben. Opdat niemand zijn ambitie over het hoofd ziet, zit kardinaal Della Rovere momenteel onder de beeltenis van Christus die Petrus de sleutels van de kerk geeft, terwijl zijn grootste rivaal Ascanio Sforza genoeg moest nemen met Mozes met de stenen tafelen (hoewel sommigen zouden zeggen dat de Sforza-kardinaal met een broer aan het hoofd van de schurkenstaat Milaan meer mee heeft dan de tien geboden alleen).

Voor het oog van de wereld is Rodrigo Borgia altijd bescheidener geweest in zijn ambities. Hij heeft de post van vicekanselier bekleed onder het bewind van vijf pausen – op zichzelf al een diplomatiek wapenfeit – wat hem, met een reeks beneficia, tot een van de rijkste en invloedrijkste geestelijken in Rome gemaakt heeft. Toch is er één ding dat hij niet in zijn voordeel heeft kunnen gebruiken: zijn Spaanse bloed. En daardoor is de pauselijke troon hem steeds ontgaan. Tot nu toe, wellicht, want na twee openbare stemronden is er een patstelling tussen de voornaamste kandidaten ontstaan; wat zijn bescheiden handjevol stemmen een stuk invloedrijker maakt.

Hij mompelt een kort gebed tot de Maagd Maria, pakt zijn kardi-naalsmijter en zoekt zijn weg door het marmeren gangpad tussen de provisorische cellen totdat hij bij de juiste aankomt.

Daar zit, wat vermoeid door de temperatuur en het politieke spel, een jongeman met een Bacchusbuikje en een bleek gezicht. Met zijn achttien jaar is Giovanni de Medici de jongste kardinaal ooit benoemd tot het heilig college en hij moet nog beslissen waar zijn loyaliteit zal komen te liggen.

‘Vicekanselier!’ De jongeman springt op. Het is nu eenmaal zo dat een mens maar zo lang aan politiek kan denken, en zijn gedachten waren afgedwaald naar de roomwitte borsten van een meisje dat tijdens zijn studie in Pisa het bed met hem deelde. Ze had iets – haar lach, de geur van haar huid? – waardoor het háár lichaam is waar hij zich in gedachten tegenaan drukt als hij troost zoekt. ‘Vergeeft u mij, ik hoorde u niet binnenkomen.’

‘Integendeel, ik zou vergeving moeten vragen. Ik stoor je bij het gebed!’

‘Nee... Niet echt.’ Hij biedt de Borgia-kardinaal de enige stoel aan, maar die wuift de oudere man met een handgebaar weg, waarna hij zijn omvangrijke achterste op het veldbed neer laat zakken.

‘Hier zit ik prima,’ zegt hij terwijl hij joviaal met zijn vuist op de strozak slaat. De jonge De Medici staart hem aan. Terwijl de anderen wegwijnen in de niet-aflatende hitte blijft deze grote man opvallend kwiek. Het kaarslicht beschijnt een breed voorhoofd onder een witte tonsuur, een grote haakneus en volle lippen boven een dikke nek. Je zou Rodrigo Borgia werkelijk niet knap kunnen noemen: daarvoor is hij te oud en te fors geworden. En toch, als je eenmaal naar hem kijkt, kun je je blik niet zomaar afwenden, want in die scherpe, zwarte ogen schuilt de energie van een veel jongere man.

‘Nu ik vijf pausverkiezingen heb doorstaan kan ik bijna genieten van de... – hoe zullen we het noemen? – de “uitdagingen” van het leven in conclaaf.’ Net als zijn lichaam is zijn stem imposant, diep en vol, de restanten van een Spaans accent hoorbaar in de lichte keelklank van bepaalde woorden. ‘Maar ik herinner me mijn eerste keer nog. Ik was niet veel ouder dan jij. Het was toen ook augustus, helaas een slechte maand voor de gezondheid van onze Heilige Vaders. Onze gevangenis was toen natuurlijk nog niet zo fraai. We werden opgevreten door de muggen en het bed deed zeer aan mijn botten. Maar ik heb het overleefd.’ Hij lacht, een groots geluid, zonder enige gêne of aanstellerij. ‘Al

had ik natuurlijk niet zo'n buitengewone vader als voorbeeld. Lorenzo de Medici zou trots geweest zijn om je hier je plaats in conclaaf te zien innemen, Giovanni. Ik betreur zijn dood zeer. Het was een heel verlies, niet alleen voor Florence, maar voor heel Italië.'

De jongeman buigt het hoofd. *Pas op, mijn zoon. Rome is tegenwoordig een poel des verderfs, het middelpunt van alles wat slecht is.* Onder zijn gewaad heeft hij een brief van zijn vader: advies over het betreden van de slangenkuil van de kerkpolitiek, van een man die zijn leven lang het talent had om zich op dun ijs te begeven en de indruk te geven dat hij danste. *Je kunt maar weinigen vertrouwen. Hou je gedachten voor je tot je gevestigd bent.* Na zijn vaders dood, slechts een paar maanden geleden, heeft de jonge kardinaal de brief in zijn geheugen geprent, hoewel hij nu graag zou willen dat de woorden minder algemeen en meer specifiek waren.

'Vertel eens, Giovanni...' Rodrigo Borgia begint overdreven zacht te fluisteren alsof hij vooruitloopt op de geheimen die ze gaan delen. '... red je het een beetje in dit gecompliceerde proces?'

'Ik bid God dat we de juiste leider zullen vinden.'

'Goed gesproken. Ik weet zeker dat je vader fel gekant was tegen de zondigheid van de Kerk en je heeft gewaarschuwd voor valse vrienden die je in hun corruptie willen laten delen.'

Het huidige college van kardinalen kent weinig mannen van allooi en met hen kun je je maar beter terughoudend en gereserveerd opstellen. De jongeman legt onwillekeurig zijn hand op de borst om te voelen of de brief daar nog veilig verborgen zit. *Kijk uit voor verleiders en slechte raadgevers, kwaadaardige lieden die je onderuit zullen halen en je als een gemakkelijke prooi zien omdat je jong bent.*

Zelfs de adelaarsblik van de vicekanselier zou toch geen geheimen kunnen zien door twee lagen stof heen?

Buiten doorklieft een schreeuw de lucht, gevolgd door een schot van een haakbus: een nieuwerwets wapen voor een nieuwerwetse tijd. De jongeman kijkt omhoog naar het hoge, verduisterde raam.

'Geen zorgen. Dat is de gebruikelijke herrie maar.'

'O... nee, ik maak me geen zorgen.'

De verhalen zijn bekend: hoe Rome tussen twee pausen in onbestuurbaar wordt, hoe oude rekeningen vereffend worden door messte-

ken in donkere stegen, en nieuwe vetes worden beraamd onder de dekmantel van een algemene, uitbundige gewelddadigheid die varieert van diefstal en vechtpartijen tot moord. Maar het ergste wordt bewaard voor de mannen die te zeer in de gratie hebben gestaan, omdat zij het meest te verliezen hebben.

‘Je had hier moeten zijn toen de laatste Della Rovere-paus, Sixtus IV, overleed. Hoewel zelfs Lorenzo de Medici zijn zoon geen kardinaal had kunnen maken op zijn tiende, hè?’ Rodrigo lacht. ‘Zijn neef was zo gehaat dat de menigte zijn paleis sneller had kaal gestript dan een sprinkhanenplaag. Tegen de tijd dat het conclaaf afgelopen was, stonden alleen de wanden en de balustrades nog.’ Hij schudt het hoofd alsof hij nauwelijks kan onderdrukken hoe vrolijk de herinnering hem maakt.

‘Maar goed, jij zult je hier wel thuis voelen onder het werk van de protegés van je vader.’ Hij richt de blik omhoog naar het fresco op de achtermuur van de cel: een groepje elegante figuren, zo gracieus dat ze nog steeds lijken te bewegen onder de hand van de schilder. ‘Dat is toch van die Botticelli?’

‘Sandro Botticelli, ja.’ De stijl is de jonge Florentijn even vertrouwd als het Onzevader.

‘Wat een getalenteerd man! Het is prachtig hoeveel... hoeveel vlees hij in de geest weet te krijgen. Ik vond altijd al dat paus Sixtus buitengewoon veel geluk had dat hij deze schilder kon binnenhalen, vooral gezien het feit dat hij drie jaar eerder een samenzwering had opgezet om Botticelli’s beschermheer, jouw vader, om te brengen en de hele familie De Medici uit te roeien. Gelukkig ben jij te jong om je die gruweldaad te herinneren.’

Maar niet zo jong dat hij het ooit mocht vergeten. De vergelding was nog bloederiger geweest dan de aanslag.

‘Gelukkig overleefde hij het en is het hem goed gegaan. Ondanks de familie Della Rovere,’ voegt Rodrigo er glimlachend aan toe.

‘Mijn vader sprak lovend over uw scherpe geest, vicekanselier. Ik weet zeker dat ik veel van u zal kunnen leren.’

‘Ah! Je hebt nu reeds het verstand en de diplomatieke gaven van je vader, merk ik.’ En zijn glimlach gaat over in een schaterlach. De kaars op tafel flakkert in de luchtstroom van zijn adem en de gelaatstrekken

van zijn volle gezicht dansen in het licht. De jongere man voelt een zweetdruppel uit zijn haar omlaag rollen en veegt die weg met zijn hand. Hij houdt er groezelige vingers aan over. De Borgia-kardinaal blijft echter bewonderenswaardig onaangedaan door de hitte.

‘Je moet het me maar vergeven als ik een zekere vaderlijke genegenheid aan de dag leg. Ik heb zelf ook een zoon van jouw leeftijd die advies nodig heeft naarmate hij hoger op de kerkelijke ladder komt. Maar ach, dat weet je natuurlijk. Jullie hebben samen gestudeerd in Pisa. Cesare sprak vaak over je als een goede vriend. En een uitmuntend student retoriek en recht.’

‘Precies wat ik over hem zou zeggen.’

In het openbaar. Niet in privékringen. Nee. Privé werd de aanmatigende jonge Borgia te dicht omringd door zijn Spaanse entourage om vriendschappen te sluiten. En dat was maar beter ook, want hoeveel geld hij ook aan zijn lijf had (en dat was altijd een flinke zak vol; als hij kwam eten kon je amper de stof zien onder alle edelstenen die erop geborduurd waren), een Borgia-bastaard zou sociaal gezien nooit de gelijke zijn van een wettige De Medici. Maar hij was wel slim, zo gevat dat hij in publiek debat tot op het bot kon gaan waarbij hij de argumenten als veelkleurige draden uit zijn brein vandaan trok, totdat zwart wit leek te worden en fout nog slechts een grijstint was. Zelfs de loftuitingen van zijn leraren leken hem te vervelen: hij zat meer in de taveernes dan in de studiezalen. Maar goed, hij was zeker niet de enige die die fout maakte.

De jonge De Medici is blij met de schaduw en om hen heen. Hij zou dergelijke gedachten niet graag aan het daglicht blootstellen. Hoewel het embleem in het wapen van de Borgia's een stier is, weet iedereen dat de sluwheid van de vos in de familie zit.

‘Ik bewonder in elk geval je toewijding en deugdzaamheid, kardinaal.’ Rodrigo Borgia buigt zich naar hem toe en legt zachtjes een hand op zijn knie. ‘Dat zal zwaar tellen bij de gratie Gods.’ Hij is even stil. ‘Maar niet in de annalen van de mens, vrees ik. De trieste waarheid is dat we in enorm corrupte tijden leven en zonder een paus die de troep hongerige wolven om hem heen weet te weerstaan, zal de paus noch Italië overleven.’

Waar de rug van zijn hand een dik stuk vlees lijkt, zijn zijn vingers verrassend elegant, spits en goed gemanicurd. Heel even dwalen de

gedachten van de jongeman af naar de vrouw die dezer dagen het bed met de vicekanselier deelt. Naar verluidt is zij een Venus van vlees en bloed: een melkwitte huid, gouden lokken en jong genoeg om zijn kleindochter te zijn. De roddels zijn doortrokken van walging bij het idee dat zo'n lieflijkheid copuleert met zulk verval, maar afgunst is er ook; hoe snel trekt schoonheid naar de magneet van de macht, hoe een man er ook uitziet.

'Vicekanselier,' zegt hij en hij pauzeert even. 'Als u hier bent om mijn stem te werven...'

'Ik? Nee, nee, nee. Ik ben slechts een lam in deze machtige kudde. Net als jij wil ik niets anders dan God en onze heilige Moederkerk dienen.' En nu sprankelen de ogen van de oudere man. Men zegt dat het temperament van Giuliano della Rovere zo vurig is dat je er vlees bij kunt roosteren, maar dat de Borgia-glimlach pas echt gevreesd moet worden. 'Nee. Als ik mezelf al naar voren schuif, is dat alleen omdat ik dit vaker gezien heb en daardoor vrees dat een patstelling ons in minder capabele handen dan de mijne kan drijven.'

Giovanni staart hem aan, verwonderd over de macht van een man die zo schaamteloos kan liegen en tegelijk de indruk kan wekken dat hij vanuit zijn hart spreekt. Is dat dan zijn geheim? De laatste dagen heeft hij hem aan het werk kunnen zien en heeft hij opgemerkt hoe onvermoeibaar de oudere man tussen de groepjes andere mannen heen en weer beweegt, hoe hij de eerste is die de ouderen naar hun cel helpt of aangeeft dat hij nodig moet als de onderhandelingen vastlopen en er nieuwe impulsen nodig zijn. Het is een aantal keer gebeurd dat de jongeman de latrines binnenkwam en het gesprek direct stilviel. En bijna altijd is de vicekanselier daar dan, knikkend en stralend boven zijn dikke buik met zijn geval losjes in de hand, alsof het een volkomen natuurlijke positie is voor Gods kardinalen onder elkaar.

Binnen in de cel voelt de lucht zwaar aan. 'Moeder Maria en alle heiligen bij elkaar, als we niet oppassen koken we langzaam gaar, net als Sint-Cyrinus.' Rodrigo wuift zijn gezicht op theatrale wijze koelte toe, grijpt dan in zijn gewaad en haalt een glazen flesje met een rijkversierde zilveren dop tevoorschijn. 'Kan ik je iets ter verfrissing aanbieden?'

'Nee, nee, dank u.'

Hij steekt een vinger in het flesje en smeert zich royaal in. Terwijl de

geur van jasmijn tot de jongeman doordringt, herinnert hij zich dat hij daar de afgelopen paar dagen zweempjes van heeft opgevangen – en van een aantal andere geuren – in de openbare ruimten. Zou elk kamp, als een meute honden, herkenbaar zijn aan zijn eigen geur?

De kardinaal steekt met veel omhaal het flesje terug onder zijn gewaad terwijl hij opstaat om te vertrekken. Plotseling lijkt hij zich echter te bedenken.

‘Giovanni, ik denk dat jij zozeer een zoon van je vader bent dat het je niet kan ontgaan wat hier aan de hand is. Daarom zal ik je iets zeggen wat ik niet openbaar gemaakt heb.’ En hij buigt zijn forse lichaam om het gezicht van de jongeman dichterbij te naderen. ‘Schrik niet. Zie het als een eerbetoon aan je familie dat ik deze les met je deel: hoe je bepaalde zaken kunt beïnvloeden als de lucht zo zwaar wordt als stinkkaas. Della Rovere kan deze verkiezing niet winnen, hoe hij er nu ook voor lijkt te staan.’

‘Hoe weet u dat?’ zegt de jongeman snel, want zijn verrassing – en wellicht gevleidheid – overstemt de terughoudendheid waar hij zich toe verplicht acht.

‘Dat weet ik omdat ik niet alleen kan tellen, maar ook in het hart van de aanwezigen heb gekeken.’ Hij glimlacht, maar straalt nu minder vrolijkheid uit. ‘In de volgende stemronde zal het kamp van Della Rovere meer stemmen winnen, waardoor hij Sforza zal inhalen, maar niet genoeg om de overwinning zeker te stellen. Dan zal Ascanio Sforza in paniek raken. Hij zou overigens zelf geen slechte paus zijn, al zou hij Milaan zodanig steunen dat Florence – en jij – hem niet zou kunnen aanvaarden. En zijn paniek is terecht. Want als Della Rovere paus wordt, gaan zijn gunsten naar degenen die het meest betalen. En het geld dat hij gebruikt om stemmen te kopen is niet eens van hem. Weet je waar het vandaan komt? Uit Frankrijk! Stel je voor. Een Italiaanse kardinaal, gekocht door Frankrijk. Dat gerucht heb je vast wel gehoord. Grove laster, denk je wellicht? Alleen is in deze stad de laster meestal minder smerig dan de waarheid.’ Hij slaakt een overdreven zucht. ‘Het zou natuurlijk rampzalig zijn: een buitenlandse macht op de pauselijke troon. Dus om zijn rivaal onderuit te halen zal Ascanio Sforza zijn keus op mij laten vallen.’

Hij pauzeert alsof hij de woorden wil laten bezinken.

‘Want op dat moment zal ik de enige zijn die kan voorkomen dat het bloed die kant opkruipt.’

‘Zal hij voor u kiezen? Maar...’ *Kort gezegd, mijn zoon: totdat je er gewend bent, kun je beter je oren gebruiken dan je tong.* ‘Maar ik dacht...’ Hij laat de zin wegsterven.

‘Je dacht wat? Dat een Borgia-paus ook een buitenlander zou zijn,’ zegt hij, waarbij hij de schrapende keelklank van zijn naam weer naar boven haalt. ‘Een man die alleen zijn eigen familie zou bevoordelen en loyaler zou zijn aan Spanje dan aan Italië.’ Heel even vonkt er een onverholen woede in zijn ogen. ‘Zeg eens, zou een De Medici-paus minder om de heilige Moederkerk geven omdat hij zijn familie liefheeft en uit Florence komt?’

‘Kardinaal Borgia, het was niet mijn bedoeling...’

‘Om mij te schofferen? Nee! En dat heb je ook niet gedaan. Machtige families moeten openlijk met elkaar kunnen spreken. Ik zou niet anders verwachten.’

Hij glimlacht, maar al te goed beseffend dat de vergelijking tussen de twee ook als beledigend kan worden gezien.

‘Ja, ik ben een Borgia. Als ik mijn kinderen in mijn armen sluit, spreken we onze moedertaal. Maar laat niemand zeggen dat ik minder Italiaans ben dan degenen die nu hun neus in de Franse geldkisten steken. Als de pauselijke kroon te koop is – en moge God mijn getuige zijn dat ik zo’n proces niet gestart ben – laat ons dan tenminste de koop in deze kamer sluiten.’ Hij zucht en slaat de jongeman op de schouder. ‘O! Ik vrees dat ik te veel heb gezegd. Zie je? Je hebt de waarheid uit me getrokken. Je hebt duidelijk het bloed van je vader in je aderen. Dat was nog eens een politicus! Altijd een natte vinger in de lucht om te voelen wanneer de wind draaide, zodat hij het schip der staat op koers kon houden.’

De jonge De Medici geeft geen antwoord. Hij is te zeer onder de indruk van de vertoning. De politiek van de charme. Met een vader die azijn in honing kon veranderen als dat zo uitkwam, weet hij beter dan de meeste mensen hoe het werkt; maar dit mengsel van hartelijkheid, doortraptheid en theatraliteit is nieuw, zelfs voor hem.

‘Je bent moe. Neem wat rust. Wat er ook gebeurt, het zal op zijn vroegst morgen besloten worden. Weet je, ik denk dat het kardinaal-

rood mijn Cesare bijna net zo goed zou staan als jou.’ En de laatste glimlach is de stralendste tot nu toe, misschien omdat het geen huichelarij is. ‘Ik zie jullie al voor me, lang en robuust als twee cipressen. Denk je eens in wat een vuur jullie jeugd en energie zouden ontsteken onder dit dode hout van oude mannen.’ En hij barst in schateren uit. ‘Ach ja, de dwaze trots van een man die zijn zoon meer liefheeft dan zichzelf.’

Als hij weg is, neemt de jongeman alles wat hij gehoord heeft nog eens voor zichzelf door, maar waar hij zou moeten nadenken over de volgende stemronde kan hij het beeld van Cesare Borgia in het kardinaalrood niet uit zijn hoofd krijgen. Hij ziet hem voor zich, te midden van een op elkaar gepakt groepje mannen dat door de straten van Pisa beent alsof elke gesloten deur voor hem zal opengaan nog voor hij aanklopt, en dat hij dan misschien niet eens naar binnen gaat. God weet dat de kerkleiding volzit met mannen die slechts een vaag besef hebben van bescheidenheid, maar hoe verachtelijk of lui ze ook zijn (en als zoon van zijn vader kent hij zijn eigen fouten maar al te goed), in het openbaar doen ze in elk geval hun best om te doen wat van hen wordt verwacht. Zo niet Cesare Borgia.

Afijn, hoe groot de Borgia-arrogantie ook mag zijn, de ambities die zijn vader voor hem koestert, zullen tevergeefs zijn. Hij mag dan beladen zijn met kerkelijke beneficia, maar hij zal maar tot een bepaalde hoogte stijgen en nooit verder komen. Het kerkrecht, waar ze jaren van hun leven al studierend aan verspild hebben, is hierover wonderbaarlijk helder: er is weliswaar rijkdom te vergaren voor degenen die buiten het echtelijk bed geboren zijn, maar geen enkele bastaard kan toetreden tot het heilig college van kardinalen, zelfs niet als zijn vader de paus is.

Buiten verzamelt men zich voor het avondmaal. Vanuit de zaal waar het meer openbare werven van stemmen plaatsvindt, hoort hij de lach van Rodrigo Borgia schallen. Als Della Rovere er stemmen bij moet krijgen voordat hij verliest, zal er iemand nu voor hem aan het werven moeten zijn om te zorgen dat zijn winst verzekerd lijkt.

Hij haalt de brief van zijn vader onder zijn gewaad vandaan, het papier slap van het zweet en niet alleen door de hitte in de kamer. Hij knielt en voor het eerst sinds hij het conclaaf betreden heeft, komt het gebed uit zijn hart.

De ochtend daarop vindt de volgende stemronde plaats in de antichambre naast de grote kapel.

De telling wijst uit dat de Della Rovere-factie aan kop gaat met een kleine, maar duidelijke voorsprong. Della Rovere zit er onbewogen bij, een te goed politicus om ook maar iets te laten blijken, maar Sforza, die zowel zijn vreugde als zijn verdriet op de tong heeft, laat zijn ontsteltenis direct merken. Hij kijkt nerveus in de richting van de vicekanselier, maar de Borgia-kardinaal houdt de blik omlaag alsof hij in gebed is.

Buiten de zaal gaan de kampen elk hun eigen weg. Borgia excuseert zich om de latrine te bezoeken. Sforza ziet hem weggaan en begint nerveus van de ene voet op de andere te springen alsof zijn blaas elk moment kan barsten. De deuren zijn nog niet gesloten of hij volgt Borgia. Als hij even later weer verschijnt, is hij vaalbleek. Zijn broer mag dan heersen over een flink stuk van Noord-Italië, maar dit vergt een ander soort daadkracht. Hij verdwijnt in het gedrang. Na een tijdje voelt een aantal van zijn machtigste medestanders ook een zekere aandrang. Ten slotte komt Borgia zelf naar buiten. Hij glimlacht deze keer niet. Het is de blik van een man die zich lijkt neer te leggen bij de naderende nederlaag. Alleen zou dit natuurlijk ook precies de juiste houding zijn voor een verliezer die de rollen omdraait, nog voordat de winnaars doorhebben wat er aan de hand is.

Ondanks de gesloten deuren is het nieuws tegen de avond als een rookpluim uit het Vaticaan ontsnapt en dient het aan de rijkste tafels van de stad als roddel, waardoor vooraanstaande families als de Colonna's, de Orsini's en de Gaetini's (elk met hun eigen kardinalen met een belang in de strijd) die avond naar bed gaan met de naam Della Rovere op hun tong, waar ze als winnaars dromen van hun oorlogsbuit.

Halverwege de Ponte St-Angelo en de Campo de Fiori verbergt het duister intussen een heel ander soort handel. Het Borgia-paleis staat in heel Rome bekend als een triomf van smaak en geld. Het is niet alleen de woning van een immens rijke kardinaal, maar ook de vicekanselarij, die inkomsten voor het pausdom genereert en als een winstgevend zelfstandig boekhoudbedrijf fungeert. Voordat de laatste stemronde plaatsvindt, beweren de lieden die worden betaald om erop te letten dat ze de staldeuren aan de zijkant van het paleis zien opengaan om een groep dieren naar buiten te laten. Als eerste een snel paard – een Turkse volbloed maar liefst – met op zijn rug een ruiter in een verhullende mantel. Daarna zes muildieren. Het paard is al bij de noordelijke poort als de muildieren nog een van de zeven heuvels van Rome aan het beklimmen zijn. Maar ja, zilver is een zware lading, zelfs voor zulke lastdieren. Maar liefst acht zakken, zegt men, al veel eerder ingepakt, want zoveel geld kan nooit in één nacht uitgeteld zijn. En de bestemming? Het paleis van kardinaal Sforza. De nederlaag mag bitter smaken, maar er zijn wel manieren om de nasmaak zoeter te maken.

Binnen het conclaaf kijken de goud geschilderde sterren in de Sixtijnse Kapel neer op een avond vol activiteit. Jong en oud, corrupt en vroom, iedereen wordt uit zijn slaap gehouden door al het gepraat. Er wordt zoveel koehandel bedreven dat het een wonder is dat de mannen geen abacus onder hun gewaad dragen om de winstmarge van de aangeboden beneficia sneller te kunnen berekenen. Nu het tij begint te keren is er al snel geen houden meer aan. Borden met eten blijven on-aangeroerd. De wijn wordt opgedronken en er klinken verzoeken of er meer wijn door het luik kan komen. Aan de andere kant staat Johannes Burchard, de Duitse pauselijk ceremoniemeester en een man van voorbeeldige nauwkeurigheid. Hij noteert elk verzoek en de tijd dat het binnenkwam in zijn boekje. Wat hij er zelf van denkt, blijft tussen hem en zijn dagboek.

Op het stilste, doodste moment van de nacht nemen de kardinalen plaats in de officiële cirkel van grootse zetels vol houtsnijwerk, onder baldakijnen waarop de wapens van de beneficia van de betreffende kardinaal geborduurd zijn. In de lucht hangt een mengsel van muffe lichaamsgeur, stof en zware parfums. De meeste mannen zien er uitgeput uit, maar de onderliggende opwinding in de zaal is niet mis te

verstaan. Deel uitmaken van de geschiedenis is een bedwelmende ervaring, vooral als je er zelf winst uit kunt slaan.

De stemming verloopt in stilte.

Als de uitslag bekendgemaakt wordt, breekt er een luid 'Aaaaah' los in de zaal waarbij woede niet makkelijk van triomf te onderscheiden valt. Alle ogen richten zich op de Borgia-kardinaal.

De traditie vereist slechts één woord. 'Volo.' 'Ik wil.' Maar in plaats daarvan springt deze grote man, goed geschoold in politiek en listigheid, op uit zijn zetel en zwaait beide vuisten hoog in de lucht, als een vechtkampioen wiens grootste tegenstander aan zijn voeten ligt.

'Ja! Ja. Ik ben de paus...' En hij laat een bulderende lach vol kinderlijke vreugde schallen.

'IK BEN DE PAUS.'

***

'*HABEMUS PAPAM!* WE HEBBEN EEN PAUS!'

Bij het paleisraam staat de figuur even stil, genietend van wat stevige teugen frisse nachtlucht. Nu komt er een andere figuur bij, de armen uitgestrekt met dichtgeknepen vuisten als een straatgoochelaar die een truc wil gaan doen. De handen ontspannen en er wordt een stortvloed van stukjes papier losgelaten. Ze fladderen omlaag in het ochtendgloren, een aantal vat vlam op de nagloeiende toortsen om daarna op te vliegen als dronken vuurvliegjes. Zoiets theatraals is nog nooit in de geschiedenis van het conclaaf vertoond en de mensen op het plein springen en knokken om de papiertjes op te vangen voor ze landen. Degenen die kunnen lezen, knijpen hun ogen half dicht om de neergekrabbelde woorden te kunnen lezen. Anderen horen het als de stem de woorden uitspreekt.

'... Rodrigo Borgia, de kardinaal van Valencia is verkozen tot paus Alexander VI.'

'Bor-gi-a! Bor-gi-a!'

De menigte wordt wild bij het horen van die naam; het plein stroomt steeds voller naarmate het nieuws meer mensen lokt, door de wirwar van dampende straatjes aan beide zijden van de Ponte St-Angelo, de oude stenen brug over de Tiber. Na zo lang wachten zouden ze

waarschijnlijk de duivel zelf nog toejuichen. Maar toch is dit meer dan wispelturige liefde. De oude families van Rome mogen dan jammeren over bezoedeld buitenlands bloed en een taal die klinkt alsof er iemand slijm ophoest, maar onder degenen die niets te verliezen hebben, is een man die zijn beurs en paleis voor elke feestdag opengooit graag gezien. En Rodrigo Borgia is al een hele tijd bezig om de weg naar de harten van Rome met geld te plaveien.

‘Bor-gi-a!’

In tegenstelling tot veel rijke mannen laat hij altijd duidelijk zien dat hij graag geeft. Geen afgedankte wandtapijten uit een of andere kelder of halfhartige vrijgevigheid voor deze vicekanselier. Zeker niet. Wanneer er een buitenlandse hoogwaardigheidsbekleder door de stad reist of de Kerk haar nieuwste relikwieën in processie toont, zijn het altijd de straten rondom het Borgia-paleis die vol liggen met de verste bloemen, altijd zijn vensters waaronder de grootste, kleurrijkste tapisserieën prijken, zijn fontein die het water sneller en langer in wijn verandert, en zijn vermaak dat de meest afgestompte lieden verwondert, met vuurwerk dat de nachthemel verlicht tot de zon bijna opkomt.

‘Bor-gi-a!’

Het was alweer bijna een halfjaar geleden dat Rome vierde dat het Moorse Granada voor de christelijke legers gevallen was. Een triomf voor zijn vaderland Spanje én voor de Kerk, dus had hij zijn paleis opengesteld en zijn binnenplaats veranderd in een arena, waar het stierenvechten zo fanatiek bedreven werd dat een van de stieren, tot waanzin gedreven, amok gemaakt had in de menigte en een handvol toeschouwers op de hoorns genomen had. Dat werd snel bestraft door de jonge Cesare die de stier doorstak, zijn kerkelijke gewaad vervangen door de pracht en praal van een matadorkostuum. Hij dwong de stier op de knieën en sneed hem de strot af met een enkele messteek; iets waar nog dagen over gesproken werd. Dat en het geld dat was betaald aan de families van de twee mannen die later aan hun verwondingen overleden. De beurs van een rijke, oude man en de sportieve prestaties van zijn pronkerige zoon: vrijgevigheid en viriliteit in één. Was er betere reclame voor het bewind van een nieuwe paus?

***

De boodschappers verspreiden zich al door de stad. Sommigen gaan helemaal tot aan de Ponte St-Angelo waar de schippers van afgemeerde schuiten hun riemen in het water laten glijden en het nieuws verkondigen terwijl ze snel naar het eiland en Ponte Sisto roeien. Anderen steken de rivier over naar het zuiden, waarna ze naar het oosten uitwaaien door de drukke straat vol bankiers, waar de onderste verdiepingen van de handelshuizen nog steeds dichtgetimmerd zijn tegen vandalisme, of zuidwaarts het drukste deel van de stad in, waar rijk en arm gescheiden worden door stegen of open riolen, dicht opeengepakt in de grote, beschermde bocht van de Tiber.

‘ALESSANDEER.’

In een slaapkamer op de tweede verdieping van een paleis op Monte Giordano wordt een jonge vrouw wakker van het lawaai van mannen die dronken van roddels en drank door de straat denderen. Ze draait zich om naar haar bedgenoot die nog ligt te slapen, een welgevormde arm boven het laken, dikke wimpers op donzige, bleke wangen met lippen als het vruchtvlees van een perzik, open en getuit.

‘Giulia...?’

‘Hmmm?’

Het zijn geen gebruikelijke bedgenoten, deze twee mooie, jonge vrouwen, maar nu de zenuwen van het hele huis op scherp staan mogen ze elkaar gezelschap houden, luisteren naar het geschreeuw van de menigte en elkaar verhalen van ridderlijkheid en geweld vertellen. Twee nachten geleden had er een man door de straten gerend. Hij had de bende die hem op de hielen zat gesmeekt om hem te sparen. Hij had zich tegen de grote poorten geworpen en er woest op gebonkt om binnengelaten te worden, maar de grendels waren op hun plek gebleven terwijl zijn geschreeuw overging in bloederig gegorgel en de meisjes het hoofd onder hun kussen hadden moeten steken om het gereutel van de stervende man niet te hoeven horen. ’s Morgens vroeg had Lucrezia gezien hoe een groep monniken in zwarte pijen het dode lichaam uit de goot had geraapt en het met de lijkenoogst van die ochtend op een kar naar het lijkenhuis had gebracht. In het klooster had ze soms wel gedroomd over de wonderen van dergelijk werk: ze zag zichzelf al in het wit gehuld, een jonge clarisse, stralend van armoede en nederigheid, ogen naar de grond, terwijl de Joelende menigte uit elkaar week om haar in haar heiligheid te onthalen.

‘G... IA... HABEMUS BORGIA.’

‘Giulia! Word wakker. Hoor je ze roepen?’

Ze heeft nooit graag alleen geslapen. Als klein kind al, als haar moeder of het dienstmeisje haar alleen liet en het donker haar een knoop in haar maag bezorgde, raapte ze al haar moed bij elkaar om de diepe duisternis van de kamer te trotseren tot aan het bed van haar broer, bij wie ze dan in bed kroop. En hij, die overdag liever vocht dan praatte, sloeg dan zijn armen om haar heen en streelde haar haren tot hun lichaamswarmte zich vermengde en ze in slaap viel. In het klooster wilde ze liever in de slaapzaal liggen dan in de aparte cel waar ze door haar afkomst recht op had. Eenmaal terug uit het klooster was Cesare allang het huis uit, en haar tante had geen geduld met wat zij ‘die nonsens’ noemde.

‘En wat doe je dan als je getrouwd bent en naar Spanje moet? Dan kun je je broer ook niet meenemen.’

Nee, maar de knappe echtgenoot die haar beloofd was zou haar toch zeker in Cesares plaats behoeden, en als hij weg was om te vechten of zaken te doen zou zij een groep gezelschapsdames om zich heen verzamelen, zodat ze bij elkaar konden slapen.

‘AALESSANDER. VALEEEENCIA. BOOORGIA... JAAAAAA.’

‘Word wakker!’ Ze zit nu rechtop in bed en trekt de van crème doortrokken nachthandschoenen uit die ze dragen moet zodat haar handen wit blijven. ‘Versta jij wat ze roepen? Luister eens.’

‘BORGIA ALEXANDER.’

‘Aaaah.’ En nu schreeuwen ze allebei, en klauteren ze over elkaar heen om van het bed naar het raam te komen, waarbij de haarnetten van hun hoofd glijden en dikke strengen haar ontsnappen die langs hun nek naar beneden vallen. Ze nemen nauwelijks de tijd om adem te halen, zo opgewonden zijn ze. Lucrezia duwt tegen de sluiting van de luiken... al mogen ze die onder geen beding openen. De grote grendels springen los, de houten luiken zwaaien open en het bleke ochtendlicht stroomt de kamer in. Ze steken snel hun hoofd naar buiten om omlaag te kijken, maar trekken zich terug zodra een van de mannen op straat hen ziet en naar hen roept. Ze slaan de luiken weer dicht, gierend van de lach en de zenuwen.

‘Lucrezia! Giulia!’ De stem van hun tante heeft het bereik van een jachthoorn.

Ze staat onder aan de brede, stenen trap die in een bocht naar beneden loopt, de handen op de stevige heupen, het ronde gezicht rood aangelopen en de donkere oogjes glanzend van onder zwarte wenkbrauwen die steeds dikker worden en elkaar meer naderen naarmate ze ze verder epileert: tante, weduwe, moeder, schoonmoeder en nicht, Adriana de Mila, Spaanse van geboorte, Romeinse door haar huwelijk, maar op de eerste en laatste plaats vooral een Borgia.

‘Doe die luiken niet open. Dat trekt maar relschoppers aan.’

Later zal ze iedereen die het horen wil vervelen met het verhaal van hoe zij zelf het nieuws had vernomen. Hoe ze wakker werd midden in de nacht – ‘zo donker dat ik geen hand voor ogen kon zien’ – door iets wat voelde alsof er een handvol naalden in haar mond stak. Zo’n heftige kiespijn dat ze wel uit bed móést komen om de brede stenen trap af te gaan op zoek naar het flesje kruidnagelwijn. Halverwege de trap was haar kaars uitgegaan. ‘Zo plotseling alsof iemand een kaarsendomper over de vlam heen gezet had.’

En toen was het gebeurd: iets of iemand was haastig langs haar gesneld. Ze had eigenlijk doodsbang moeten zijn, want de stad was vol inbrekers en bandieten, maar ze voelde slechts een grote warmte en verwondering door haar hele wezen, en ze wist meteen – ‘zo zeker alsof ze het in mijn oor hadden gefluisterd’ – dat haar neef, de vicekanselier en kardinaal van Valencia, was verkozen tot Gods plaatsvervanger op aarde. De pijn was net zo snel verdwenen als hij was gekomen, en ze was ter plekke op haar knieën gevallen op de stenen treden om God te danken.

Terwijl de stad zich begon te roeren had ze haastig een brief laten bezorgen en de bedienden gewekt. Dit huis zou nu een van de belangrijkste huizen van Rome worden en ze moesten zich voorbereiden op talloze bezoekers en festiviteiten. Ze was net van plan om de meisjes te wekken toen ze hun stemmen hoorde, en het gekraak van de luiken in het kozijn.

‘Als jullie al zo wakker zijn, moeten jullie maar naar beneden komen.’

Haar bevel wordt ontvangen met een hoop gelach en gepraat, terwijl de twee jonge vrouwen uit hun kamer komen stormen, de overloop op en de trap af.

Een vreemde die hen nu zou zien, zou hen aanzien voor zussen.

Want hoewel de oudste weliswaar duidelijk de ster is – haar volwassen schoonheid zo verbazingwekkend dat elke vergelijking mank gaat, terwijl de jongere zus nog een roos in de knop is – delen de twee een kameraadschap en intimiteit die eerder aan familie doet denken dan aan vrienden. ‘Borgia! Valencia! Dat roepen ze. Is het echt waar, tante?’

Lucrezia stormt zo snel naar beneden dat ze een botsing met haar tante nauwelijks kan voorkomen. Als kind begroette ze haar vader altijd zo, dan sprong ze vanaf de trap in zijn armen en hij deed net of hij wankelde als hij haar opving. ‘Het gaat over hem, hè? Hij heeft gewonnen.’

‘Ja, bij de gratie Gods, je vader is tot paus verkozen. Alexander VI. Maar dat is geen reden om door het huis te paraderen als een half ontklede courtesane zonder manieren. Waar zijn je handschoenen? En hoe zit het met je ochtendgebed? Je zou onze Lieve Heer op je knieën moeten danken voor de eer die Hij de familie aandoet.’

Maar dit alles leidt alleen tot meer gelach en Adriana, die zelfs op haar statige middelbare leeftijd nog iets van een kind in zich heeft, gaat overstag. Ze neemt haar nichtje stevig in de armen, houdt haar dan op een armlengte van zich af en veegt de dikke bos kastanjebruin haar opzij, niet zo vol of goudblond als dat van Giulia, maar evengoed bijzonder in een stad vol ravenzwarte schoonheden.

‘Kijk nu toch. De dochter van een paus.’ En nu klinken er tranen door in haar lach. Lieve God, denkt ze, wat is dat snel gegaan. Zoveel jaar kan er toch niet voorbijgegaan zijn? Het kind was nog geen zes toen ze bij haar kwam wonen. Ze had moord en brand geschreeuwd omdat ze bij haar moeder was weggehaald. ‘Zo is het genoeg, Lucrezia.’ Ze had haar best gedaan om haar te troosten. ‘Je ziet haar heus wel weer. Maar je woont voortaan hier. Het is een prachtig paleis en je zult hier opgroeien als lid van de vooraanstaande familie waartoe je behoort.’

Maar de sussende woorden hadden haar alleen harder doen snikken. Ze liet zich alleen troosten door Cesare. Ze aanbad haar broer. Wekenlang verloor ze hem niet uit het oog, ze liep achter hem aan, riep zijn naam als een blatend lammetje tot hij wel moest stoppen om haar op te tillen en mee te dragen, terwijl hij zelf amper groot genoeg was om haar gewicht te dragen. En als Juan haar uitlachte om haar zwakheid,

was het slaan en vechten totdat de jongere broer schreeuwend wegrende om zich te beklagen. En dan begon de kleine Jofré ook te brullen, totdat het huis een grote, waanzinnige bende was en zij geen idee meer had hoe ze de kinderen kon kalmeren.

‘Ach ja, wij Borgia’s huilen altijd even hard als dat we lachen.’ Het hielp niet dat Rodrigo ze altijd hun zin gaf en ze gillend over hem heen liet klimmen zodra hij binnenkwam. ‘Het zit in ons karakter dat we elke sneer en elk compliment dieper voelen dan die slappe Romeinen,’ zei hij, betoverd door het incident of de misdraging die hem net was gemeld. ‘Ze kalmeren snel genoeg. Maar kijk intussen eens naar haar, Adriana. Hoe prachtig is dat perfecte neusje, die wangetjes zo sappig als net geplukte pruimen. Vannoza’s schoonheid zit er al in. Het uiterlijk van haar moeder en het temperament van haar vader. Wat een vrouw zal zij worden.’

En wat is ze daar nu dichtbij, denkt Adriana terwijl ze naar Lucrezia kijkt. Bijna veertien en nu al staat haar naam op een verlovingscontract met een Spaanse edelman met landerijen in Valencia. Ze zal schitteren als het goud van haar bruidsschat. Maar ja, ze zijn allemaal knap, deze bastaardkinderen van Rodrigo Borgia. Wat is God toch genadig dat Hij zo ruimhartig vergeving toont voor de vleselijke lusten van een dienaar die Hij heeft uitverkoren voor een grootse positie. Als afgunst in haar karakter zat, zou Adriana misschien enige wrok koesteren: zelf had ze ondanks haar Borgia-bloed en een Orsini-echtgenoot slechts een scheel scharminkel van een zoon op de wereld weten te zetten voordat haar chagrijnige, vrekkige echtgenoot was gestorven aan een beroerte.

Haar leven was oneindig veel rijker sinds zijn dood. Voor haar geen weduwecel in een klooster. In plaats daarvan had haar geliefde neef Rodrigo, de kardinaal, haar tot voogdes van zijn vier kinderen benoemd; een status die haar een vreugde bracht die even diep was als de verantwoordelijkheid die ze voor hen voelde. Familie. De grootste loyaliteit op aarde, na God. De afgelopen acht jaar had ze alles gegeven: niets was haar te veel om hun naam te verheffen, niets wat ze haar knappe neef zou weigeren. En niets wat ze nog niet gedaan had.

‘En goedemorgen en gefeliciteerd, schoondochter.’

Ze wendt zich nu tot het liefallige, slanke schepsel dat nog warm van haar bed boven aan de trap staat. Heel even beneemt Giulia’s schoonheid haar de adem, zoals zo vaak sinds de eerste keer dat ze haar

zag, drie jaar geleden, toen een huwelijk met haar zoon voor het eerst werd voorgesteld door de kardinaal; een man die zelfs van een acquisitie – want dat was het immers – een elegant aanzoek kon maken.

‘Giulia Farnese heet ze: een beeldschoon meisje, lief, ongekunsteld. Geen gigantisch rijke familie, maar je kunt van me aannemen dat dat snel genoeg zal veranderen. Na hun huwelijk zal het mijn neef Orsino aan niets ontbreken. Nu niet en nooit meer. Hij zal een rijk man zijn met een landgoed op het platteland dat zich kan meten met de bezittingen van zijn vaders familie, en met de vrijheid om ermee te doen wat hij wil. En als zijn moeder – en in zekere zin de moeder van onze hele familie – kun jij hem vertellen wat hij moet doen, dat weet ik zeker. Wat zeg je ervan, Adriana?’

En hij leunde glimlachend achterover, de handen samengevouwen op zijn groeiende buik. Wat ze ervan dacht, was heel simpel. Wat ze voelde, had ze zo diep begraven dat niemand erbij kon. En wat de gevoelens van het meisje zelf betrof, die waren niet eens ter sprake gekomen. Toen niet en sindsdien ook nooit meer. Toen ze trouwde was het meisje niet veel ouder dan Lucrezia nu, maar ze had een mooier – en misschien verstandiger – hoofd op haar schouders. In een stad vol mannen die het celibaat aanhangen, is een dergelijke schoonheid een machtig middel op zich en met de belofte van het pausschap wordt er al gesproken van een kardinaalsmuts voor een van haar broers. Familie. De grootste loyaliteit, na God.

‘Heb je goed geslapen, Giulia?’

‘Tot die herrie begon wel, ja.’ De stem van de jonge vrouw is weliswaar lieflijk, maar niet zo melodieus als haar lichaam. Ze strijkt de lange lokken die langs haar gezicht gevallen zijn terug naar achteren, waar de rest van haar haar langs haar rug omlaag hangt, een baan geslagen goud die bijna tot haar knieën reikt. Dat haar is, samen met de schandelijke damp rondom haar huwelijk, onderwerp van de nieuwste roddels in Rome: Maria Magdalena en Venus samengesmolten tot één en dezelfde vrouw in het boudoir van een kardinaal. Men zegt dat de vicekanselier zijn schilderij van de Maagd in die nachten op de gang laat zetten, opdat Maria geen aanstoot hoeft te nemen aan wat er voor haar ogen zou gebeuren. ‘Wanneer moet ik klaarstaan? Wanneer zal hij me bij zich roepen?’

‘O, ik denk dat Zijne Heiligheid nog wel een paar dagen bezig zal zijn met belangrijke zaken. Gebruik die tijd om je toilet te maken, spoel je haren met mirtewortel, zorg dat je adem zoet is en kies je kleding zorgvuldig uit. Ik hoef je niet te vertellen, Giulia, dat dit een geweldige eer voor ons is. En misschien wel het meest voor jou. Als minnares van de paus zal de hele wereld je zien.’

De wangen van het meisje kleuren, alsof ze zich daadwerkelijk een beetje overmand voelt door de eer. ‘Dat weet ik wel. Ik ben er klaar voor. Maar ik... zou...’ Ze aarzelt. ‘Ik bedoel... hoe moet dat met Orsino?’

Rodrigo had zoals gewoonlijk gelijk. Lief, en bepaald eenvoudig in al haar eerlijkheid. Ze hadden geluk. Zulke schoonheid kon makkelijk leiden tot venijn of manipulatief gedrag. Adriana reageert met het strakke glimlachje dat iedereen zo goed van haar kent. ‘Daar hoef jij je geen zorgen om te maken. Ik heb hem al geschreven en die brief is de deur al uit. Bij de gratie Gods ontvangt hij die voordat het nieuws algemeen bekend is.’

‘Ik... Toch zou ik er zelf iets bij moeten schrijven... Mijn echtgenoot... Ik bedoel... het gaat...’

‘Het gaat zoals het gaat. Mijn zoon is net zo goed een Borgia als een Orsini en hij zal trots zijn dat zijn familie zo vereerd is. Zo moet jij het ook zien. Dit zal voor ons allemaal heel bijzonder worden. Dit huis zal een trefpunt worden voor mensen met allerlei verzoeken. We zullen Rodrigo moeten vragen om een secretaris die zich de hele dag met de vele smeekschriften kan bezighouden.’

Nu komt Lucrezia tussenbeide. Ze lacht en pakt Giulia’s handen. ‘Je hoeft je geen zorgen te maken, Liana. Hij is vast blij voor je, denk ik.’ Ze houdt Giulia’s blik vast totdat ze haar een glimlach weet te ontlokken. ‘En we zullen hem af en toe op het platteland bezoeken om hem op te vrolijken. Maar we zullen vooral samen hof houden in de grote salon. Tante Adriana zal de bezoekers binnenbrengen en het zegel van de brieven verbreken, goed? En dan zullen wij die brieven lezen en ze elk op zich beoordelen. En de verzoeken die wij de moeite waard achten, zullen we aan papa voorleggen als hij hier komt, en hij zal ons complimenteren met ons oordeel, als zijn huiselijke ambassadeurs.’

En nu moeten alle drie de vrouwen lachen, want de laatste paar dagen waren hun zenuwen gespannen geweest als wurgtouwen, en dat-

gene wat ze het liefste wilden, en wellicht ook een beetje vreesden, is nu gebeurd.

‘En we laten Juan en Jofré niet binnen. Want ze komen allemaal voor ons, en niet voor vechtende, puisterige jongetjes. Zo is het toch, tante? Waar zijn ze trouwens? Weten zij het al? Ze slapen toch niet nog steeds?’

Ja, dat zou best kunnen, denkt Adriana. Want na al die jaren kent zij de kinderen door en door. Jofré zal opgekruld liggen, duim in de mond als de tienjarige baby die hij nog steeds is, en Juan zal ook nog in bed liggen, maar dan waarschijnlijk niet in zijn eigen bed. Wie de gelukkige deze keer ook is, ze zal waarschijnlijk meer uit hem proberen te trekken als ze hoort wie hij nu geworden is. Of ze zal het hem voor niks geven... zijden handboeien. Rome. De stad van de heilige Moederkerk, vermaard als de plek die evenveel courtesanes als priesters telt. Er zijn momenten geweest dat ze zich afvroeg of God het te druk had met het afweren van de Turken om te merken hoe welig de zonde elders tiert. Maar goed, ze moeten nu allemaal voorzichtiger zijn. Ze moet zorgen dat Rodrigo... nee, Alexander – Zijne Heiligheid – hoe moeten ze hem nu noemen als hij op bezoek komt? Ze moet zorgen dat hij met de kinderen praat, vooral met Juan. Benadrukken dat deze nieuwe status verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Lieve Jezus, denkt Adriana, wat kan het toch raar lopen. Terwijl ze slapen heeft het rad van fortuin hen meegenomen en hun leven in richtingen geslingerd die ze zich nu nog niet kunnen voorstellen.

Terwijl in de straten van Rome het rumoer rondom het nieuws aanzwelt, vindt er in het pauselijk paleis een transformatie plaats die Ovidius niet had misstaan: een corpulente man van eenenzestig ontpopt zich tot een van de machtigste mannen binnen het christendom.

Rodrigo Borgia heeft zijn persoonlijke gebeden uitgesproken; een triomfantelijke dankbetuiging aan de Maagd Maria, Moeder van God, zijn baken, zijn trouwe Voorspreekster en de enige vrouw voor wie hij zowel liefde als onvoorwaardelijke trouw voelt. Zijn afgelegde kardinaalsgewaad ligt nu op de grond en naakt, de brede borst en hangbuik boven dikke benen, staat hij het zweet van zijn lijf te wrijven. Voor hem liggen geperst en wel drie sets pauselijke kledij; drie stuks witte onderkleding, drie soepele witte zijden ambtsgewaden en drie camauro's, pauselijke mutsen, in drie verschillende maten, passend voor welk model man de eer dan ook ten deel valt. In de loop van zijn carrière heeft Borgia vier mannen, van wie minstens één meer dood dan levend, bij de gratie van deze kledij volledig getransformeerd naar buiten zien komen. Elke keer zag hij zichzelf al op hun plaats terwijl zijn omvang intussen even aanzienlijk is toegenomen als zijn verlangen.

Hij smeert zich in met zoete muskusolie; zijn voorhoofd, onder zijn armen en zijn edele delen als een onbewuste echo van het kruisteken, en pakt het grootste onderkleed.

Van buiten kan hij het geluid van de groeiende menigte horen. Hij neuriet in zichzelf, frasen uit een motet van de Vlaamse musicus wiens composities steeds populairder worden aan het pauselijk hof. Het zit al dagen in zijn hoofd, die klagelijke reeks noten. Uiteraard zal hij nu meer muziek moeten laten schrijven, missen, speciale liturgieën. Een nieuw tijdperk, en een paus moet overal zijn stempel op drukken, van bondgenootschappen van de staat tot aan de melodieën die door ieders

hoofd spelen. Zo zij het. Die Vlaming, hoe heet hij? Des Prez? Ja, zijn muziek zal het worden. Hij heeft het grootste onderkleed gepakt, te gretig om te wachten tot er iemand komt om hem te helpen, worstelt dan met het bovenkleed; een man vechtend met een zee van zijde, zich verwonderend over de zachtheid, die even groot is als de stof zwaar. Straks zal hij ook het fluweel en hermelijn aantrekken. Hij had ooit een mantel met datzelfde bont, toen hij nog jong en ijdel genoeg was om naast zijn priesterkleed ook hofgewaden te dragen. Ach, wat vond hij zichzelf toen geweldig, toen hij van het schip stapte en voet zette op Italiaanse bodem; een jonge Hercules met een staalharde borst, vol van Spaans zelfvertrouwen en zijn Spaanse manieren, gekomen om zijn oom Calixtus III te dienen: de eerste – en tot nog toe – enige Spanjaard die ooit de Heilige Troon bestegen had.

Het duurde niet lang voor hij het venijn bemerkte: hoe aantijgingen van nepotisme hand in hand gingen met de sneren van de gevestigde Romeinse families. Hij hoorde het eerste gegniffel al zodra hij de kamer binnenkwam en zag de afgeleefdere Italiaanse geestelijken hun pomander naar de neus brengen en hun ogen sluiten vol gespeelde walging, alsof ze elk moment konden neerzijgen. Hij had ze het liefst vol in het gezicht gestompt, maar hij deed wat de situatie vereiste en omhelsde de hygiënische gewoonten van zijn nieuwe land zo succesvol dat hij inmiddels al tientallen jaren een pas gearriveerde Spaanse landgenoot weet te herkennen aan de geur die hem vooruitsnelt als hij ergens binnenkomt. Het hoort bij zijn eerste adviezen: ‘Die obsessie met baden is iets wat de Romeinen gemeen hebben met de Arabische heidenen, maar feit is, broeder, als je in deze stad ergens wilt komen...’

En dan klikt hij een klein pillendoosje open en biedt hem geparfumeerde pastilles aan om de uitspraak te verzoeten van de taal die ze nu moeten spreken, vol overbloeizende open klinkers. Na jaren oefening is hij tegenwoordig meer Italiaans dan Spaans in zijn manieren, maar toch noemen sommigen hem achter zijn rug nog steeds een *marrano*, een Dego-jood. Alleen zullen ze nu, voordat ze zoiets zeggen, moeten zorgen dat de deuren en ramen vergrendeld zijn en de mensen om hen heen familie zijn, of omgekocht.

Dan ten slotte de camauro. Die zit vreemd over de uitgestrekte kale vlakke van zijn tonsuur. Hij tuurt in de weerschijn op een koperen vaas:

zijn witte haren lijken wel een rand opgespoten room rondom een taart, en dan de grote haviksnus die eronderuit steekt. De grootste camauro is dus te klein. Nou, het moet maar totdat hij een andere heeft laten maken. Hij zet een stap naar achteren, heft zijn rechterarm en brengt hem weer omlaag in een plechtig zegenend gebaar, waarbij hij een overweldigende verwondering voelt en een nieuwe reeks triomfantelijke kreten bijna niet kan inhouden.

Hij ziet iets bewegen in de glans van het koper, draait zich om en ziet ceremoniemeester Johannes Burchard in de deuropening staan, zoals de traditie vereist, om hem te helpen met aankleden mocht dat nodig zijn, en om de vinger van de nieuwe paus op te meten zodat de goudsmid meteen kan beginnen met het maken van de pauselijke ring. Hij heeft een paar kardinalen meegemaakt die het conclaaf binnenliepen met hun eigen kant-en-klare vissersring al in hun zak, voor het geval dat. Maar door de jaren heen heeft Rodrigo Borgia te veel respect gekregen voor God – of misschien het noodlot, die andere godheid – om een dergelijk risico te nemen.

Of de Duitser met het hoekige gezicht blij is met de uitverkiezing van de Spanjaard of juist niet, laat hij niet zien. Zijn taak is tevens zijn natuurlijke aanleg: alles opmerken en niets laten merken. Ze hebben dingen gemeen, deze twee: het zijn allebei buitenlanders aan het hof van Rome, en beiden zijn bedreven in het verkrijgen van het juiste loon voor de juiste baan. (Tien jaar geleden was vierhonderd dukaten een uitstekend aanbod voor de positie van ceremoniemeester; het zou hem nu het drievoudige kosten.) Maar in de vijftien jaar waarin ze elkaar nu kennen, hebben ze geen woord meer gesproken dan hun rol vereiste. Nu zullen ze aan elkaar gebonden zijn, zolang ze leven. Voordat de nieuwe paus iets kan zeggen, valt de Duitser op zijn knieën en werpt zich ter aarde, waarbij hij de afstand perfect inschat om de blote, en gelukkig schone, voeten van de ander te kunnen kussen. De ceremoniemeester aan het werk.

De kardinaal van Valencia – en dit is de laatste keer dat iemand hem zo zal aanduiden – voelt een diep genoegen in zich opkomen dat hem doet stralen. Hij trekt zijn rokken op en loopt naar het statiebalkon.

Eenzestig jaar oud. Hoeveel jaar heeft hij nog voor zich? Vier van de vijf pausen onder wie hij gediend heeft, lagen op zijn leeftijd al te

rotten in hun tombes. Maar de Borgia's gaan langer mee. Zijn oom Calixtus III haalde de tachtig bijna. Eenenzestig. Drie zonen, een bijna volgroeide dochter en een sublieme jonge minnares, jong genoeg om nog meer vrucht te dragen. Borgia-bloed. Dik van ambitie en vastberadenheid. Hoe lang heeft hij nodig? Geef hem nog tien, nee, vijftien zomers en dan wappert zijn stierenwapen boven half Italië.

Hij schrijdt het balkon op, het licht van een nieuwe dag tegemoet. De menigte brult ter begroeting. Maar als paus Alexander VI zijn handen heft voor de traditionele zegen, wordt het stil. De kleding is de man geworden.

***

Het Borgia-paard komt uit Mantua, waar zij die het kunnen weten, zeggen dat de Gonzaga-hertogen betere Turkse hengsten fokken dan de Turken zelf. Paard en boodschapper gaan snel.

De tocht van Rome naar Sienna is zwaarder dan de afstand doet vermoeden. Eenmaal buiten de stadswallen wordt de weg even verraderlijk voor mensen als voor dieren. Voor de komst van Onze Lieve Heer, toen men niet beter wist dan een stoet slechtgemanierde goden te aanbidden, was het land rond Rome beroemd om zijn vruchtbaarheid, met goed onderhouden wegen waarover karren vol landbouwproducten op weg gingen naar de stadsmarkten. Maar gedurende eeuwen onder het ware geloof is het land verwilderd en werd het steeds meer geplaagd door struikroverij. Het werd verdeeld onder de families van de grote Romeinse baronnen: mannen verborgen in kastelen en forten die elkaar liever bleven afslachten dan dat ze samen een zekere stabiliteit bereikten.

Maar om beroofd en vermoord te worden, moet het slachtoffer wel eerst gevangen worden. En deze ruiter, een jongeman geboren in het zadel, met de wil om zijn stempel op het land te drukken, stopt voor niets of niemand. De temperatuur stijgt met de zon, maar zolang hij in beweging is, blijft zijn met zweet doordrenkte kleding koel in de wind die hij teweegbrengt. Hoe meer hij zweet, hoe verder hij kan rijden zonder zijn blaas te hoeven legen. Het is tien uur geweest als hij bij Viterbo aankomt, binnen de grenzen van de noordelijke pauselijke

staat. Het is een stopplaats die al jaren in gebruik is voor de postdienst van de kardinalen, en men staat er paraat sinds het conclaaf begon. De stalmeester handelt zelf het wisselen van de paarden af. Hij weet welk bericht de ruiter bij zich draagt, maar niet wat het inhoudt. Hij hoeft niet te proberen om het uit het gezicht van de jongen af te lezen, want daar is niets te zien dan vuil en uitputting. Toen de verzegelde brief werd afgegeven, wist Pedro Calderón niet wat erin stond en hij vroeg er ook niet naar. Het zou niet gepast zijn dat de oudste zoon van de kardinaal onwetend blijft terwijl anderen in zijn naam feestvieren of medeleven betuigen, en iedereen die voor de Borgia's werkt, leert snel dat er veel te winnen valt bij het stipt uitvoeren van wat je gezegd wordt.

Eenmaal weer onderweg is het nieuwe paard eerst wat schichtig, maar ze wennen al snel aan elkaars ritme. Hij rijdt door de verzengende hitte van de dag en halverwege de middag klimt hij de kronkelende weg op naar de stadspoorten van Sienna. Na een rit door bossen en afgelegen gehuchten wordt hij plotseling omgeven door een doolhof van zanderige stegen vol andere paarden, sommige met ruiter, andere aan de hand meegevoerd. In augustus is Sienna een gigantische stal vol snuivende volbloeden op weg naar de trainingsbanen. Karren en kooplieden, zelfs de best geklede onder de mannen, gaan voor hen opzij. De stad is dronken van het parfum van paardenzweet en mest, de stegen tot enkelhoogte vol achtergelaten paardenvijgen. Binnen een week zullen de beste renpaarden van Toscane rond de grote piazza rennen in een wolk van stof en stro; een wagenrace zonder wagens, waarbij ze alles en iedereen op hun weg omver maaien. Op straathoeken wordt onder lange mouwen geld uitbetaald. De opwinding van de *Palio* is overal voelbaar. Cesare Borgia, die eigenlijk zijn studie in Pisa zou moeten afronden, is net als elke rijke jongeling gek van jagen en paardensport en heeft twee paarden die een goede kans maken om te winnen.

Ze staan nu rustig op stal, waar ze beter behandeld worden dan het grootste deel van de menselijke inwoners van Sienna. Ze trainen elke dag bij zonsopgang, wat perfect past bij de levensstijl van hun eigenaar, want sinds kort begint de pas benoemde, jonge bisschop van Palomar de dag als die bijna voorbij is. Waarna hij de hele nacht werkt – en feest – terwijl anderen slapen. En wat goed is voor de meester, is ook goed voor zijn knechten, dus ligt het hele huis te snurken als de ruiter arriveert. Er zijn

maar een paar mensen op: een aantal bedienden en een oude stalwacht die als nachtwaker fungeert.

‘Je komt later maar terug. Wij ontvangen hier niet tot zes uur vanavond.’

Als antwoord snuift het edele paard in het gezicht van de man, terwijl de stoom van zijn flanken oprijst.

‘Ik ben vanuit Rome komen rijden met een dringende boodschap.’

Met tegenzin trekt de oude man de deur open naar een stille binnenplaats.

‘Waar is je meester?’

‘Die slaapt.’

‘Maak hem dan wakker.’

‘Ho even! Ik ben vijfenzestig en wil graag de zesenzestig nog halen. Maak hem zelf maar wakker. Nee. Bij nader inzien word ik dan ook levend gevild en gebraden.’

In de hoek gaat een deur open. Daar staat een kleine, half ontklede figuur met een brede borst, een hekwerk van geheelde wonden op zijn bovenlijf en een gezicht zo gehavend dat het lijkt alsof het in stukjes is gesneden en achteloos weer in elkaar gezet.

‘Miguel da Corella?’ De stem van de jongen is hees van het stof, of misschien van angst voor de man wiens reputatie nog kleurrijker is dan zijn littekens. ‘Ik ben vanuit Rome komen rijden,’ zegt hij er snel bij in het Catalaans.

‘Wanneer vertrok je?’

‘Net voor zonsopgang.’ Hij laat zich van zijn paard glijden, een stofwolk waait om hem heen omhoog. Hij steekt een behandschoende hand uit en de mannen grijpen elkaar bij de pols, eenmaal, tweemaal. ‘Met niemand op mijn hielen.’

‘Jij kunt rijden, jongen. Jij bent toch Pedro Calderón? De zoon van Romano.’

Hun taalgebruik is rauw, ver van huis met een vleugje bendejargon. De jongen knikt, meer dan een beetje trots dat men zijn naam hier kent.

‘Nou, waar is het?’

De jongeman haalt een lederen beurs uit zijn wambuis tevoorschijn, donker van het zweet.

‘Geef maar aan mij.’

De ruiter schudt het hoofd. ‘Ik... Mijn orders zijn dat ik het alleen aan hem persoonlijk mag afgeven, Michelotto.’ Hij neemt een risico met de bijnaam die wordt gebruikt door mensen die van hem houden. En die hem haten.

‘Dat doe je dan nu.’ De man steekt zijn handen uit. ‘Deze handen zijn zijn eigendom, jongen.’

Maar de ruiter vertrekt geen spier.

‘Zonsopgang, zei je? Goed dan.’ Hij gebaart naar een deur op de eerste verdieping. ‘Maar roep voor je naar binnen gaat en hou je blik naar de grond. Hij is niet alleen.’

Halverwege de trap voelt de ruiter dat hij wankelt op zijn benen. Hij trekt zich op aan de leuning en verbijdt de kramp. Twee jaar dienst bij vicekanselier Borgia, twee jaar koeriersopdrachten door het hele land en af en toe wat geweldpleging hebben hem hiernaartoe geleid. Natuurlijk heeft hij Cesare Borgia weleens ontmoet, maar alleen in gezelschap, nooit onder vier ogen. Hij weet iets van de anderen – de ene Spaanse familie die de andere min of meer kent – maar deze vertrouwde kring is andere koek.

‘Heer Cesare!’

Hij doet zijn handen omhoog om op de deur te bonzen, maar die zwaait open in zijn gezicht, het zwaard zo dicht bij zijn oor dat hij twijfelt of hij ooit nog zal kunnen horen.

‘Rome, heer,’ piept hij, terwijl hij zijn handen opsteekt om zich over te geven. ‘Ik breng nieuws uit Rome.’

‘Godsakkers. Je dendert de trap op als een stier, man.’ De andere arm grijpt hem vast en trekt hem naar binnen terwijl Michelotto’s gelach omhoog schalt.

Cesare neemt de aangeboden beurs aan en draait zich om, de deur open om licht binnen te laten, de jongen alweer vergeten. Hij verbreekt het zegel en vouwt het papier open. De kamer ruikt naar seks en zweet, zoet en zuur. Pedro blijft als verlamd staan. Hij kan zijn ogen niet van hem afhouden: deze man die een stierennek met één klap kan doorklieven en tussen galopperende paarden kan springen. Dat wordt in elk geval gezegd. Ze zeggen dat hij zich elke ochtend door Michelotto in zijn buik laat stompen om de kracht van die spieren te testen. Ze zeggen... Maar ach, ze zeggen zoveel.

In het gouden middaglicht lijkt het lichaam even zacht als sterk: de glans van het zweet langs de spieren van het bovenlijf, de paar haren rond de tepels, de strakke buik en de kwetsbare holte in de lijn van de heup naar het kruis, en het omgeslagen laken. Nu hij het hoofd gebogen heeft over het schrijven kun je een kleine, slecht onderhouden tonsuur zien te midden van de lange haren. Iedereen weet het, en toch komt het als een schok. Als de engelen op hem neerkijken, vinden ze het dan net zo moeilijk om Cesare Borgia te zien als een man van de Kerk? Jongeren zijn zalig immuun voor de bedreiging van de ouderdom, het dikker wordende vlees, de glans die eraf gaat; maar jongemannen beoordelen elkaars lichaam met een heldere blik en weten wanneer ze de mindere zijn. Het is niet alleen de atletische schoonheid; het is zijn hele houding: bewust en tegelijk onbewust, alsof de wereld slechts bestaat om te wachten tot hij klaar is. Is die macht gekocht of aangeboren? Pedro voelt alleen al bij die vraag een rilling van opwindning.

Cesares gezicht blijft onbewogen terwijl hij leest. Geen beweging, geen ademhaling, zelfs de oogleden zo stil als bij een hagedis. Ergens vanuit het duister komt een koerend geluidje; een bereidwillig en lief-tallig figuur draait zich om, bijna wakker. Te laat bedenkt Pedro dat hij zijn blik naar de grond moest houden. Zijn hoofd schiet omlaag. Het koeren stopt. Hij wacht. En wacht.

Dan staat Cesare weer voor hem, zonder dat hij één voetstap heeft gehoord.

‘Je zult nooit in je leven beter nieuws bezorgen,’ zegt hij, zijn stem nu luid genoeg om ver buiten de kamer gehoord te worden.

Op de binnenplaats laat Michelotto een juichende kreet horen.

‘O, mijn god. Dat wist ik... Ik bedoel... Dat hoopte ik al.’ Pedro valt op zijn knieën. Dat is minder pijnlijk dan blijven staan.

‘O nee, soldaat,’ zegt Cesare lachend. ‘Niet voor mij. Nog niet. Bewaar je devotie maar voor je nieuwe Heilige Vader.’

Pedro hijst zich omhoog en probeert zijn schaamte te verbergen. ‘Kan ik een boodschap mee terugnemen?’

Cesare bekijkt hem door halfgesloten ogen. ‘Wanneer kun je klaarstaan?’

‘Nu, sire. Ik ben er klaar voor.’

‘Jij misschien, maar je paard zou onder je sterven.’

‘Dan... dan neem ik een ander paard.’

‘Ha. Je wilt graag dienstbaar zijn.’

‘Daar geef ik mijn leven voor,’ zegt hij en hij slaat zijn arm tegen zijn borst; het theatrale van het gebaar ondermijnd door de explosie van stof die het teweegbrengt. ‘Daar geef ik mijn leven voor.’

‘Dat lijkt me nog niet echt nodig.’ En hij klinkt geamuseerd, al glimlacht hij niet.

Daar klinkt het zoete koeren van het duifje weer. In de hoek van de kamer is het nu licht genoeg om een bed te kunnen ontwaren, een berg beddengoed en een glimp van een lichaam dat opstaat. ‘Mijn heer?’ gevolgd door een zilveren lachje, als een klein golfje op een zandstrand.

Cesare kijkt om zich heen, slaat dan zijn arm om de schouder van de jongeman en loopt met hem de kamer uit, waarbij hij de deur achter hen dichtdoet.

‘Michelotto?’

Beneden op de binnenplaats staat Michelotto met een grijns van oor tot oor, zijn gezicht nog lelijker in zijn vreugde. Er gaan andere deuren rond de binnenplaats open. Mannen komen half ontkleed naar buiten, wrijvend in hun ogen, half wakker waar ze nog hadden kunnen slapen.

‘Zeg Carlo dat hij binnen het uur naar Rome vertrekt.’

De bedienden, een paar oudere mannen en jonge vrouwen, wachten in de schaduwen. Het Spaanse dialect ligt dicht genoeg bij hun Toscaans dat ze scheldwoorden van complimenten kunnen onderscheiden, maar ze zorgen dat ze geen van beide verstaan tot het ze direct verteld wordt. De huishouding van Cesare Borgia voeren, is een subtiële kunst.

‘Mag ik hem zeggen waarom?’

Cesare knikt. En voor het eerst speelt er een glimlach om zijn lippen.

Michelotto zuigt zijn longen vol lucht. ‘Het christendom heeft een nieuwe paus,’ roept hij in het Italiaans, met een volume waarmee hij de halve stad kan beschreeuwen. ‘Rodrigo Borgia, kardinaal van Valencia, is verkozen. En iedereen in dit huis dient zijn lievelingszoon.’

Terwijl Cesare de trap afloopt, worden de mannen gek van vreugde.

Veel van hen hadden zowel hun geld als hun ambities ingezet op deze uitkomst en ze zullen nog weken drinken van de winst. Onder aan de trap kijken Cesare en Michelotto elkaar even bewegingloos aan, dan spreidt Cesare de armen en omhelzen ze elkaar, zo onstuimig dat ze geen van beiden nog lucht krijgen. Borgia is anderhalve kop groter dan zijn donkere spierbundel, zijn trekken regelmatig waar die van de andere man misvormd zijn. De Schone en het Beest, zeggen de mannen soms wel, maar nooit in hun gezicht.

‘En nu?’

‘Nu gaan we naar Spoleto.’

Een korte aarzeling. ‘Niet naar Rome?’

Cesare kijkt snel naar de grond. Wat er ook aan de hand is, dit is niet het juiste moment.

‘En de Palio?’

‘Er komen wel andere jaren.’

‘En het meisje?’

‘Stuur haar terug naar Pisa met een volle beurs. Zorg dat het genoeg is om te zorgen dat ze de volgende keer dat die slome Giovanni de Medici bij haar aanklopt, zegt dat ze bezet is. Kom, ik heb eten nodig, en pen en papier. Zorg voor het paard en de boodschapper. Hoe heet hij?’

‘Pedro Calderón.’

‘Juist,’ zegt hij, en hij praat steeds harder naarmate hij verder de binnenplaats op loopt. ‘En zorg dat er even goed voor de ruitser als voor zijn paard wordt gezorgd.’

Michelotto draait zich om. Hij verwacht dat de jongen ergens op de trap staat te genieten van de loftuizingen, maar geen spoor. Hij kijkt een verdieping hoger. De jonge Pedro Calderón staat naast Cesares gesloten deur tegen de muur geleund, in diepe slaap.